

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН САЙНЦАГААН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨРИЙН
ХАГАС ЖИЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТОВЧОО**

ЗОРИЛТ	Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны тоо	Хэрэгжилт			Үнэлэх боломжгүй	Нийт хувь
		100%	70%	40%		
НЭГ. ЗАСАГЛАЛЫН ХҮРЭЭНД	9	5	4	-	-	86,6
ХОЁР. ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХҮРЭЭНД	3	3	-	-	-	100
ГУРАВ. НИЙГМИЙН БОДЛОГЫН ХҮРЭЭНД	13	3	9	1	-	74,6
ДӨРӨВ. ХҮНС ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ, ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ХҮРЭЭНД	12	4	8	-	-	80
ТАВ. БАЙГАЛЬ ОРЧИН,ГАЗАР, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ, УУЛ УУРХАЙН ХҮРЭЭНД	5	4	1	-	-	94
ЗУРГАА.БҮТЭЭН БАЙГУУЛАЛТ, ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ХҮРЭЭНД	3	-	3	-	-	70
ДҮН	45	19	25	1	-	82

НИЙТ ХЭРЭГЖИЛТ- 82%

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН САЙНЦАГААН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨРИЙН
2018 ОНЫ ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТ**

2018.06.11.

№	Дунд хугацааны бодлогын баримт бичиг	Шалгуур үзүүлэлт	Хэрэгжилт	Хувь
ЗОРИЛТ 1.НЭГ.ЗАСАГЛАЛЫН ХҮРЭЭНД				
Зорилго: Төрийн үйлчилгээг зөв зохин байгуулан, хариуцлагатай,чадварлаг төрийн албыг төлөвшүүлж, нээлттэй,ил тод байдлыг ханган, хуулийг хэрэгжүүлэн ажиллана.				
1.1.Төрийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулах				
1	1.1.2. Төрийн албан хаагчдыг чадваржуулах ажлыг зохион байгуулж, төрийн үйлчилгээг иргэдэд хүнд сурталгүй, ил тод хүртээмжтэй хүргэнэ.	-сургалт төлөвлөгөөний дагуу явагдсан байх -төрийн үйлчилгээний ил тод байдал сайжрах	Төрийн албан хаагчид эхний хагас жилд нийт 263 сургалтанд / орон нутгийн ,бүсийн /сумын ЗДТГазрын 22, боловсролын байгууллагын багш,ажилчид / давхардсан тоогоор 5074 албан хаагч хамрагдлаа. Сургалтанд хамрагдснаар хариуцсан ажлын мэдлэг чадвар, төлөвлөлт,гүйцэтгэл сайжирч байна. Төрийн үйлчилгээг шуурхай,ил тод хүргэхэд байгууллагын удирдлагууд, албан хаагчдын үр дүнгийн гэрээнд өдөр тутамд Able-ээр ажиллах, 7 хоногийн ажлын төлөвлөгөөг байршуулах үүргийг тусган хэрэгжилтийг тооцлоо. Хандалтын тоо өмнөх жилээс өслөө. “Сүүн-цагаан Сайнцагаан” сониноор 80 гаруй мэдээллийг иргэдэд хүргэлээ. Эхний хагас жилд 5000 ширхэгийг хэвлүүлээ.	100
2	1.1.4 Малчдыг мэдээллээр хангах, тэднийг төрийн үйл ажиллагаанд оролцох боломжийг нэмэгдүүлж, явуулын үйлчилгээг улирал бүр хүргэнэ	-Төрийн үйлчилгээг улирал бүр малчдад хүргэсэн байх	Хөдөөгийн 4 баг болон алсын оторт Гурвансайхан, Баянжаргалангийн чиглэлд 7 ажлын хэсэг гарч өвс тэжээлийн захиалга авах, эрүүл мэндийн үйлчилгээ үзүүлэх, сумын сонин хүргэх, цаг үеийн мэдээлэл өгч, цэргийн зарлан хүргэх зэрэг ажлуудаар ИТХ-ын дарга, МЭҮТасгийн дарга, ИТХ-ын тэргүүлэгчид, багийн хүний их эмч нарын бүрэлдэхүүнтэй явлаа. Эхний хагас жилд хөдөөгийн 4 багийн засаг дарга нар 3-4 удаа багийн айл өрхөөр явж,иргэдийн дунд ажиллалаа. Хөдөөгийн багийн нэгдсэн хурлыг 1 удаа хийлээ. Хуралд нийт 215 малчид оролцлоо. 2-р улирлын хурлыг энэ сарын сүүлчээр хийхээр төлөвлөлөө.	100
3	1.1.6 Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах ажиллагаанд орон нутгийн иргэд, ААНэгжийг оролцуулах, ”Шилэн тендер”ийн бодлого хэрэгжүүлнэ	-Эрх бүхий албан тушаалтны тоо нэмэгдсэн байна. -Тендерт оролцох ААНэгжүүдийн тоо нэмэгдэнэ.	Сумын ЗДТГ-аас зарлагдсан 18 тендерийг 100 хувь цахимаар зохион байгуулж, мэдээллийг хууль журмын дагуу www.tender.gov.mn сайтанд байршуулан нээлттэй тендер шалгаруулалтын зарыг өдөр тутмын сонинд хэвлүүлээ. Аймгийн ОНӨГазраас зохион байгуулсан цахим тендерт хэрхэн оролцох талаар ойлголт, мэдээлэл олгох сургалтанд 9 аж ахуй нэгжийг хамрууллаа. Одоогийн байдлаар үнэлгээний хороонд ажиллах эрх бүхий 40 албан хаагчид байна. Цаашид албан хаагч, иргэдийн тоог нэмэгдүүлэх зорилгоор аймгийн Орон нутгийн өмчийн газартай хамтран 3-р улиралд АЗ сертификат олгох сургалтыг зохион байгуулахаар төлөвлөж байна,	70
1.2.Хууль ёсыг бэхжүүлж, иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэх				

4	1.2.2."Иргэний эрх зүйн боловсрол" аймгийн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, иргэдийн хууль эрх зүйн боловсролыг дээшлүүлнэ	-ТАХаагч, иргэдийн эрх зүйн боловсрол нэмэгдэнэ. -иргэдийн оролцоо сайжирна	Багийн ИНХурлаар иргэдэд хууль эрх зүйн сурталчилгаа явууллаа. Хуулийн 10 нэр төрлийн сургалтыг давхардсан тоогоор 876 иргэнд хүргэлээ. Болзошгүй гал түймрээс урьдчилан сэргийлэх, галын аюулгүй байдлыг хангах сургалтад-112 иргэн, Хулгайн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх таслан зогсоох-78 иргэн, Цагдаагийн газар болон хүний эрхийн байгууллагын хамтарсан хуулийн мэдлэгийг нэмэгдүүлэх сургалтад 83 иргэн Зөрчлийн тухай хууль-168, ГХУС-лэх тухай хууль-125, Хүүхэд хамгааллын тухай хууль-96 Хог хаягдлын тухай хууль-138, Өрх толгойлсон эхэд мөнгөн тэтгэмж олгох тухай-76 иргэнд хуулийг таниуллаа. Төвийн 5 багийн Нээлттэй мэдээллийн өдөр арга хэмжээнд хуульч өмгөөлөгчдийн холбооны өмгөөлөгчид, ГБХЗХГазрын мэргэжилтнүүд, Нийгмийн даатгалын хэлтэс оролцож, 300 гаруй иргэдэд холбогдох хууль сурталчилж иргэдтэй уулзлаа.	70
5	1.2.3 Иргэдийн оролцоотой Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, бүх шатанд авлигаас ангид ,ашиг сонирхлын зөрчилгүй ил тод байдлыг хангана.	-хөтөлбөр гарсан байх -Албан хаагчдын ХАСХОМэдүүлгийг хугацаанд нь хүргүүлсэн байх	Сумын Авлигатай тэмцэх хөтөлбөрийг ЗД-ын А/29 тоот захирамжаар батлуулж, цахим хуудас, самбарт байрлуулж сурталчиллаа. Хөтөлбөр 90. 5 хувьтай хэрэгжлээ. ХАСХОМ гаргах 18 албан тушаалтны мэдүүлгийг хуулийн хугацаанд гаргуулан баталгаажуулж,цахимд байршууллаа. ХАСХОМэдүүлгийг 2 албан хаагч / Мандал сургуулийн менежер, 7-р цэцэрлэгийн эрхлэгч /30 хоногийн дотор гарган баталгаажууллаа.ЭБАТушаалтны цэсний бүртгэлд тухай бүр хууль,журмын дагуу бүртгэлээ.	100
6	1.2.4.Байгууллагуудын архивын баримтын хадгалалт хамгаалалтыг стандартын шаардлагад нийцүүлж , эрэлт хайлт , тоо бүртгэл мэдээллийн цахим сан байгуулна.	-бичиг хэргийн стандартыг мөрдөх -цахим хэлбэрт харьяа байгууллагууд шилжсэн байх	Харьяа байгууллагын удирдлагын гаргасан тушаал шийдвэрийг хагас жилд хянан зөвлөмжийг хүргүүлж, байгууллагын 21 албан хаагчдад архив албан хэрэг хөтлөлтийн талаарх сургалтыг явууллаа. Байгууллагын 2003-2016 онуудын захирамж тушаалыг сканердаж цахимжууллаа.Албан хаагч бүр баримтыг хагас жил бүр архивын нэгж үүсгэн архивт өгч байна.	100
1.3.Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх				
7	1.3.1 ГХУСэргийлэх ажилд иргэд, төрийн байгууллагын хамтын ажиллагааг сайжруулна.	-хамтран зохио байгуулсан ажлын тоо -иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэх	Цагдаагийн байгууллага,Дэлхийн Зөн ОНХХөтөлбөр,сумын ИТХуралтай хамтран олон арга хэмжээг явууллаа. Сумын хэмжээнд архины хамааралтай 58 иргэний судалгааг гаргаж “Говийн хийморь” АА бүлгийн 2 удаагийн уулзалт цуглаанд 16 иргэнийг хамрууллаа. Одоогийн байдлаар 5 иргэн тус бүлэгт идэвхитэй хамрагдаж бусаддаа нөлөөлөх ажлыг хийж байна. Тус сумын ИТХурлаас “Гэмт хэрэг зөрчилгүй баг” аяныг зохион байгуулж, төвийн 5 баг ГХУСэргийлэх ажлын төлөвлөгөөний дагуу ажиллаж, ГХУСАЗ-ийн дэд зөвлөлийг 3 хүний бүрэлдэхүүнтэй байгууллаа. Гэмт хэрэг зөрчилгүй баг аяны хүрээнд төвийн 5 баг төлөвлөгөөний дагуу олон нийтийн эргүүлийг 7 хоногт 2 удаа гаргаж хэвшээд байна.	100

8	1.3.3 Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх ,хүүхдийг гэмт хэрэг,осол зөрчилд өртөхөөс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаанд бүх шатны төрийн болон ТББайгууллага, эцэг,эх,асран хамгаалагчийг татан оролцуулж, үүрэг хариуцлагыг сайжруулна	-зохион байгуулсан арга хэмжээ -хамтран ажилласан хүүхдийн тоо	Хүүхдийг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэхэд эцэг,эх,боловсролын байгууллагыг оролцууллаа. “Эцэг эх–зохицуулагч” эргүүлийг өдөр бүр гаргаж, сар бүр 364 эцэг эх хамрагдлаа. Сурагчдын эрдмийн баяраар Цагдаагийн газартай хамтран хуваарийн дагуу 36 багш, нийгмийн ажилтан, сургалтын менежер хариуцлагатай эргүүлд гарлаа. Төвийн 5 багийн хараа хяналт сул, огт хараа хяналтгүй 10 өрхийн 10 хүүхдэд Дэлхийн зөн ОНХХ-тэй хамтран дулаан хувцас, тусламж зайлшгүй шаардлагатай Арвижих багийн 3 өрхөд шинээр гар угаалтуур, Айраг багийн 2 өрхөд 5 ханатай гэрийн дэмжлэг тусламжаа үзүүллээ.Хүүхдийн тусламжийн 108 утсанд мэдээлэл ирсэний дагуу 4 өрхийн 7 хүүхдэд кейс нээн төлөвлөгөө гарган ажиллаж байна. Үүнд: Хараа хяналтгүй-1, эрх нь зөрчигдсөн хүчирхийлэлд өртсөн-6 хүүхэд байна.	70
1.4.Батлан хамгаалах бодлогыг хэрэгжүүлэх				
9	1.4.1 Батлан хамгаалах хууль тогтоомжийг иргэдэд сурталчилан хэрэгжүүлж, хяналт тавина.	-цэргийн насны иргэдийн хуулийн хэрэгжилт сайжрах	Цэргийн бүртгэл, цэрэг татлагыг хуулийн хугацаанд явууллаа. Цэргийн бүртгэлт нийт иргэдийн 68,5 хувь нь хамрагдлаа. Хамрагдаагүй шалтгааны ихэнх хувийг хаягандаа байхгүй иргэд эзэлж байна. Цэрэг татлагын товчоогоор зарлан дуудах хэлсэн авсан иргэдийн 60% нь буюу 138 иргэнийг хамрагдлаа. Цэргийн насны залуус хэнх нь өвчнөөр чөлөөлөгдөж байна. Цэргийн насны иргэдийн эрүүлжүүлэх арга хэмжээг сумын 3 өрхийн ЭМТөвүүд нэрсийн дагуу зохион байгуулж байна. Харьяа байгууллагын цэргийн насны эрэгтэйчүүдийн судалгааг гаргууллаа. Судалгаанаас үзвэл цэргийн насны иргэдийн 30 % нь цэргийн жинхэнэ алба хаасан иргэд байна. Багш нарын ихэнх хувь нь мөнгөн төлбөрөөр цэргийн албыг хаалаа.Энэ оны эхний хагас жилд 25 иргэнд мөнгөн төлбөр тогтоолоо. Сумын төвд үйл ажиллагаа явуулж байгаа ААНэгж байгууллагын батлан хамгаалах хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг харьяа байгууллагад зохион явуулж,зөрчилтэй 8 албан хаагчид мэдэгдэл өглөө.	70
ХОЁР. ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХҮРЭЭНД				
Зорилго:Эдийн засгийн үр ашгийг нэмэгдүүлж, “Шилэн данс”ны хуулийг бүх шатанд хэрэгжүүлнэ.				
2.1.Эдийн засгийн тогтвортой байдлыг бэхжүүлэх				
1	2.1.1.Суманд ашиглалтгүй байгаа төрийн өмчийн барилгын тоог гарган эдийн засгийн эргэлтэнд оруулах,хөрөнгөөс хасах ажлыг хуулийн дагуу зохион байгуулна	-шийдвэрлэсэн хөрөнгийн тоо	Аймгийн ОНӨГазарт ашиглахгүй байгаа ЗДТГ-ын 3 нэр төрлийн 50,245.0 мян төгрөгийн хөрөнгийн судалгаа гаргаж,сумын ИТХ урлаар ЭДЦСургуулийн 3 нэр төрлийн 6346.5 мян төгрөгийн тавилга эд хогшлийг орлогодох санал оруулж шийдвэрлүүлээ. Мөн 1 сургуулийн 2 нэр төрлийн 13,372.1 мян төгрөгийн тавилга эд хогшил, 5 цэцэрлэгийн 1,233.6 мян төгрөгний тавилга эд хогшил, 898.1 мян төгрөгийн тоног төхөөрөмжийг актлуулахаар, 2307.1 мян төгрөгийн тавилга эд хогшлийг орлогодуулахаар Сумын ИТХ-д материалаа өглөө.	100
2.2.Төсөв санхүүгийн ил тод байдлыг хангах				

2	2.2.1.Төсвийн зарцуулалтын үр ашгийг дээшлүүлэн, өр авлагагүй ажиллана	-мэргэжлийн байгууллагын шалгалтын дүгнэлтээр	Төсөвт 15 байгууллагын санхүүгийн тайлан аудитлагдаж, 2017 оны төсвтийн ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн тайланг нэгтгэж аудитлагдлаа. Зөрчилгүй дүгнэлт авлаа. Энэ оны эхний 5 сард харъяа төсөвт 15 байгууллагын 68 дансаар нийт 3116 ш төлбөрийн хүсэлтээр 3,669,479.5 мян төгрөгний гүйлгээ шивж гүйцэтгэн хянан баталгаажуулж дамжууллаа.Өдөр тутмын гүйлгээний хяналтыг тухай бүр хийж, заавар, зөвлөмжийг өгч санхүүгийн удирдлагаар хангалаа.	100
3	2.2.4. Татварын орлогын төлөвлөгөөг жигд биелүүлэхэд төрийн албан хаагчдын ажлын уялдаа, хариуцлагыг нэмэгдүүлнэ.	-Төрийн албан хаагчдын гэрээнд тусгах -Аян зохиогдсон байх	Багийн засаг дарга болон мэргэжилтнүүдийн үр дүнгийн гэрээнд татварын орлого төюлөрүүлэх заалтыг оруулан тооцлоо. Сар бүр татварын орлогыг биелүүлэх аяныг зохион байгуулсанаар эхний хагас жилд орон нутгийн орлогод 111,251.4 мянган төгрөг төвлөрүүлж, 121 хувийн биелэлттэй байна.	100
ГУРАВ.НИЙГМИЙН БОДЛОГЫН ХҮРЭЭНД				
<i>Зорилго:Иргэдийн эрүүл аюулгүй орчинд сурч, хөгжих, ажиллаж , амьдрах таатай орчин нөхцөлийг бүрдүүлж, нийгмийн үйлчилгээнд тэгш хүртээмжтэй хамрагдах боломжийг бий болгох замаар хүний хөгжлийг дээдэлнэ</i>				
3.1. Иргэдийн эрүүл мэндийг хамгаалах				
1	3.1.1.Иргэдийг халдварт болон халдварт бус өвчнөөс урьдтлан сэргийлэх үзлэгт жил бүр хамруулж, В,С вирусийн илрүүлэлт, эмчилгээг сайжруулж, зонхилон тохиолдох хавдрын өвчлөлийг бууруулна.	--урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамрагдалийн хувь -өвчний илрүүлэлт, эрүүлжилтийн байдал -Өмнөх оноос дундаж үзүүлэлт өссөн байх	Сумын Эрүүл мэндийн төвөөр үйлчлүүлсэн нийт 5554 иргэдээс урьдчилан сэргийлэх үзлэгт 2826 иргэн, үүнээс:Өвчний учир 782, Диспансер хяналт 910, Гэрийн идэвхтэй эргэлт 812, Дуудлагаар 214, Алсын дуудлагаар 122 хамруулж Артерийн гипертензи-419, Чихрийн шижин үзлэг-419, Хөхний үзлэг-377, Пар шинжилгээ151 хүн илрүүлж, нарийн мэргэжлийн эмчийн хяналтанд эрүүлжилт тооцон ажиллаж байна. - Хөдөөгийн багийн айл өрхөөр явж урьдчилан сэргийлэх үзлэгт 61 иргэн хамруулж үүнээс артерийн даралт ихсэлттэй 8, томуу томуу төст өвчтэй 5, ХБИ 7, бөөр шээсний замын эмгэгтэй 3 хүн өвчтэй байсанд эмийн эмчилгээ болон зөвлөгөө өглөө. Хагас жилийн байдлаар сүрьеэгийн 10 сэжигтэй тохиолдлын цэрний шинжилгээг зөөвөрлөж өвчтэй тохиолдол илрээгүй. Эрүүл цус аяны хүрээнд нийт 505 хүнээс сорьц авч үүнээс тэмбүү өвчтэй 17 оношлогдож нарийн мэргэжлийн эмчийн хяналтанд эмчилгээг 100% хийлээ. Зонхилон тохиолдох халдварт бус өвчний артерийн даралт ихсэлт 1049 хүн хамрагдахаас 419 буюу 39,9%, чихрийн шижингийн эрт илрүүлэгт 1100 хүн хамрагдахаас 419 буюу 37,4% хамрагдлаа. Зорилтот бүлгийн эмэгтэйчүүдийн хөхний үзлэгт орох 822 эмэгтэй хамрагдахаас 370 буюу 45,8%, умайн хүзүүний эсийн шинжилгээнд 293 хүн хамрагдахаас 151 хүн буюу 50,6% хамрагдлаа.	70

2	3.1.2. Эх хүүхдийн эрүүл мэндийг хамгаалах “Нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд”ийн үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулан, хүүхдийн өвчлөлийг бууруулна	- Хяналт тогтмолжсон байх -эндэгдэл гараагүй байх	Эхний 5 сарын байдлаар 49 жирэмсэн эхийг хяналтанд авснаас эрт хяналт 46 буюу 93,8 % байна. Нөхөн дархлаажуулалтанд нийт 65 хүүхэд хамрагдсанаас тавт вакцинд 10, халдварт саагийн вакцинд 10, ВГА вакцинд 21, УГУ вакцинд 20 хүүхдийг хамрууллаа. Эх нярайн эндэгдэлгүй байна.	100
3	3.1.10. Хөдөөгийн малчдыг эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулна	-малчдын 80-аас дээш хувийг хамруулна.	Эмэгтэйчүүдийг халдварт бус өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгт 67 эмэгтэй хамрууллаа. Үзлэгийн үр дүнгээс артерийн даралт ихсэлт, чихрийн шижингийн илрүүлэг үзлэгт 50, хөхний үзлэгт 21, умайн хүзүүний эсийн шинжилгээнд 15, элэгний В, С вирусын шинжилгээнд 2 орж өөрчлөлттэй гарсан тохиолдол байхгүй. Хөдөөгийн багийн 1849 иргэн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамрагдаж,нийт үзлэгийн 33,2%-ийг эзэлж байна.	40
3.5.Гэр бүл,хүүхэд,залуучуудын оролцоо,хөгжил,сайжруулах				
4	3.5.5. Сумын хүүхэд хамгааллын бодлогыг боловсруулна.	- Хүүхэд хамгааллын бодлоготой болсон байх - арга хэмжээ зохион байгуулсан байх	Хүүхэд хамгааллын сумын бодлогыг шинээр боловсруулж байна. Хамтарсан багийг чадавхжуулах 2 өдрийн сургалтандхамруулж кейстэй ажиллах чадвар, дадлагатай болголоо. Халамж анхаарал шаардлагатай 4 хүүхдэд кейс нээн ажиллаж байна.Сумын бүтэн өнчин 15 хүүхдийг хүүхдийн баяраар хүлээн авч хүндэтгэл үзүүлээ. Хүндэтгэлийн үйл ажиллагаанд 265750 төгрөг зарцууллаа. Хүүхдийн эрхийг хамгаалах өдрөөр 6 насны ангиллаар дугуйн уралдааныг зохион байгуулж, 119 хүүхэд оролцлоо. Насны ангиллаар эхний 3 байрыг шалгаруулж, нийт 18 хүүхдийг “Хас” банктай хамтран шагналаа.	70
5	3.5.6. Тэргүүний гэр бүл, хүүхдийг алдаршуулах арга хэмжээг зохион байгуулна	-Шилдэг хүүхдийн тоо -журмын дагуу шалгаруулна	“Шилдэг хүүхэд-2018” шагналаар сурлага, урлаг, спортоор манлайлсан сургууль тус бүрээс шалгарсан 5 сурагчийг шагналаа. Аймгийн “Тэнгэрлэг гэр бүл”ээр Нарлаг багийн иргэн М. Наранбаатарын гэр бүл,Айраг багийн Хүрэлчөдөрийн гэр бүл шалгарлаа. Сумын Тэнгэрлэг гэр бүл шалгаруулах арга хэмжээ 9-р сард болно.	70
3.6.Хөдөлмөр эрхлэлт ,нийгмийн хамгааллыг нэмэгдүүлэх				
6	3.6.1 Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал,эрүүл ахуйн орчныг сайжруулах хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.	зөвлөл болон ажилтантай болсон байх	ХАБЭА-н тухай хууль, ҮО,ХХ-ыг судлан бүртгэх дүрмийн дагуу сумын Засаг даргын А/88 тоот захирамжаар ҮО,ХХ-ыг судлан бүртгэх сумын орон тооны бус байнгын комиссыг, сумын ЗДТГазрын даргын А/14 тоот тушаалаар сумын ЗДТГазрын ҮО, ХХ-ыг судлан бүртгэх комиссыг тус тус байгууллаа. Тус комиссын гишүүдийг “Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг эрхэмлэе” сэдэвт сургалтанд хамрууллаа. Дээрхи сургалтыг 2 удаа зохион байгуулж идэвхитэй үйл ажиллагаа явуулж байгаа хоол үйлдвэрлэгч болон хүнс үйлдвэрлэгч, худалдаа эрхлэгч томоохон ААНэгжүүдийн төлөөлөл 28 иргэнийг, сумын харъяа төрийн байгууллагуудын ХАБЭА-н зөвлөлийн дарга, ҮО,ХХ-ыг судлан бүртгэх комиссын дарга нийт 30 иргэнийг хамрууллаа. Сургалтын үр дүнд 20-оос дээш хүнтэй ААНэгж, байгууллагууд ХАБЭАхуйн зөвлөлтэй болох, 20-оос доош ажилтантай	100

			ААНэгжүүд гэрээгээр гүйцэтгүүлэх, төсөвт байгууллагууд хуулийн дагуу 1 хүнээр хавсран гүйцэтгүүлэхээр, ҮО,ХХ-ыг судлан бүртгэх комисстой боллоо.	
7	3.6.2 Хөдөлмөрийн зах зээлийн мэдээллийн нэгдсэн системийн бүртгэлийг төгөлдөржүүлж Ажил хөдөлмөр эрхэлдэггүй иргэдийг сул чөлөөтэй ажлын байранд зуучилж ажилгүйдлэг бууруулна.	ХЗЗ –ын мэдээллийн нэгдсэн санд ороогүй ААНБ, ажилтан ажлын байр бүртгэгдэж ажилгүйдэл өмнөх оноос буурсан байна	Эхний 5 сарын байдлаар сул чөлөөтэй ажлын байранд 54 иргэнийг зуучилж, түр болон байнгын ажлын байрын захиалгыг 80 гаруй иргэнд санал болгож түр ажлын байрт 23 иргэнийг ажиллуулна.	70
8	3.6.3 Цөөн малтай залуучуудыг малжуулж, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжинэ.	Хамрагдсан малчдын тооны өсөлт	Малчдын хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөрт хамрагдах хүсэлтээ гаргасан 10 өрхийн залуу малчдыг үр тариа бэлчээрийн ургамал хэрхэн тариалах сэдэвт сургалтанд хамруулан дадлагажуулж малжуулах төсөлд хамруулахаар төслүүдийг хүлээн авлаа.	70
9	3.6.6 Хувиараа хөдөлмөр эрхлэх хүсэлтэй, санхүүгийн дэмжлэг шаардлагатай ажилгүй иргэдийг төсөл хөтөлбөрт хамруулан, шинэ ажлын байрыг бий болгоно	Шинэ ажлын байр бий болж ажилгүйдэл буурсан байна.	Сумын Амжиргаа дэмжих зөвлөлийн 4 удаагийн хурлаар Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөрт хамрагдах хүсэлт гаргаж, төсөл ирүүлсэн 42 төслийг хэлэлцэж 38-ыг дэмжин баталлаа. Ажлын байрыг дэмжих хөтөлбөрт 5, Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн ажлын байрыг дэмжих хөтөлбөрт 7 , Залуучуудын хөдөлмөр эрхлэлт, гарааны бизнесийг дэмжих хөтөлбөрт 1 , Ахмад настны аж ахуй болон өрхийн үйлдвэрлэл эрхлэхэд 3, Ахмад мэргэжилтний зөвлөх үйлчилгээг дэмжих хөтөлбөрт 13 , Бүлгийн ногооны төсөлд 3 , Нийтийг хамарсан ажлын хүрээнд 6 төслийг тус тус дэмжиж ХХҮГазарт хүргүүлээ. Нийтийг хамарсан ажлын хүрээнд Ойн ангийн мод арчлах шинээр мод тариалах төсөлд 20, Мал эмнэлэг үржлийн тасгаас ирүүлсэн сэг зэм устгах төсөлд 10, оготно устгах төсөлд 20, ХТГазар ОНӨААҮГазраас ирүүлсэн гудамж, зам талбай тохижуулах төсөлд 55, ногоон байгууламжийг сэргээх арчлах төсөлд 55 иргэнийг ажиллуулахаар тус тус батлагдлаа. Тус төслүүдэд ажил хөдөлмөр эрхэлдэггүй, ажил хайгчийн бүртгэлд бүртгэлтэй иргэдийг зуучиланаар эхний ээлжийн иргэд ажилдаа хамрагдаад байна.	70
10	3.6.7 Ахмад настны нийгмийн хамгааллын тухай хуулийг хэрэгжилтийг бүх шатанд хангаж ажиллана.	- Харьяалалгүй ахмадын тоо буурсан байх - ахмадын сувилалд амрагчдын тоо өсөх	Тус сумаас ахмад руу чиглэсэн нийт 7 томоохон ажлыг зохион байгуулж 331,7 төгрөгний зарцуулалт хийлээ. Үйл ажиллагаанд давхардсан тоогоор нийт-3514 ахмад хамрагдсан байна. Харьяалалгүй 93 ахмадыг харъяалалтай болгож, 45 ахмадыг сумын засаг даргын А/35 тоот захирамжаар ХХҮГазартай хамтран хүндэтгэл үзүүлж 900000 төгрөг зарцууллаа. Хагас жилийн байдлаар амралт сувилалд амарсан-40 ахмад, шүдний хөнгөлөлтөнд хамрагдсан -58 ахмад бусад- 13 төрлийн тусламжинд 76 ахмад нийт-174 ахмад хөнгөлөлт тусламжинд хамрагдсан байна.	70

11	3.6.9 Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.	Үйлчилгээний тоо -Үйлчилгээний чанар үр дүн	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн чиглэлээр төрийн бус байгууллагатай хамтран хүнд хэлбэрийн саажилттай эмзэг өрхийн 5 хүүхдийг сувилалд амраалаа. ХХҮГазрын дэргэдэх сувилалд ХБ-тэй 3 иргэн эмчлүүлээ. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн эрүүл мэнд, боловсрол, нийгмийн хамгааллын комиссын дүгнэлтээр 31 хүүхдийн групп болон асаргаа тогтоогдож зохих асаргаанд нь хамрууллаа.	100
12	3.6.10. ОНО-д түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулж, иргэд, ААНэгж, ТББайгууллагатай хамтран ажиллана	-Үйлчилгээнд хамрагдсан иргэдийн тоо -Төсөл хөтөлбөрийн тоо	ОНОТХҮ-ий чиглэлээр Аясал ТББ-ын “Хатан” эмнэлэгт 23 ахмад сэргээн засах эмчилгээ хийлгэлээ. Мөн ОНОТХҮ-ий зорилтот өрхөд түшиглэсэн төсөл хөтөлбөрт Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн-1, амьжиргааны түвшин доогуур өрх-төсөлд хамруулахаар амжиргаа дэмжих зөвлөлийн хурлаар дэмжин төслийг хүргүүлээ. ХХЭрхэлдэг иргэдийг судалж үзсэнээр үйл ажиллагаа явуулж байгаа 3 иргэний төслийг дэмжиж ХЭД хөтөлбөрийн “Ажлын байрыг дэмжих хөтөлбөр”, “ХБИргэний ажлын байрыг дэмжих хөтөлбөр”, “Залуучуудын хөдөлмөр эрхлэлт гарааны бизнесийг дэмжих хөтөлбөр”-т тус тус хамруулах 1 иргэний төсөл дэмжигдэж 3000000 төгрөгийн санхүүжилт олгохоор боллоо. Сумын хөгжлийн санд 44 төсөл ирсэнээс 24 иргэнд зээл олгохоор шийдвэрлэлээ.	70
13	3.6.11. Зорилтот өрхийн хөгжил хамгааллыг сайжруулах үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	50-аас доошгүй хувь нь амжиргааны түвшин дээшилсэн байна.	Зорилтот өрхийн хөгжил хамгааллыг сайжруулах үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд өрхийн гишүүдийн идэвхи оролцоонд тулгуурлан 2018 онд амьжиргааны түвшинг дээшлүүлэхээр 35 өрхийг сонголоо. Өрхүүдтэй хамтран ажилласнаар ХТГОНӨҮГазарт жолоочоор 1, Дэлгэрэх судал ХХК-д бараа өрөгчөөр 1, сумын ЗДТГазрын цайны газарт үйлчлэгчээр 1, сумын ЭМТөвд үйлчлэгчээр 1, Дэлгэрцогт сумын зам ангид 1 өрхийн 2 иргэнг зуучилж байнгын ажлын байртай болголоо. Нийтийг хамарсан ажил эхэлснээр нийт-61 иргэнийг түр ажлын байраар ханган ажиллуулж байна. ногоон байгууламж сэргээх, орчны тохижилт, Ойн ангийн мод арчилгааны ажилд 13 иргэнийг ажиллуулж Ажлын хөлс 3120000 төгрөгийг олгууллаа. Нийт өрхөөс 12 иргэн өөрсдийн идэвх санаачлагаар айлд мал төллүүлэх, ямаа самнах, ноос цэвэрлэх ялгах зэрэг түр ажил хийж өрхийн орлогоо нэмэгдүүлсэн байна. ХХЭрхэлдэг иргэдийг судалж үзсэнээр үйл ажиллагаа явуулж байгаа 3 иргэний төслийг дэмжиж ХЭД хөтөлбөрийн “Ажлын байрыг дэмжих хөтөлбөр”, “Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний ажлын байрыг дэмжих хөтөлбөр”, “Залуучуудын хөдөлмөр эрхлэлт гарааны бизнесийг дэмжих хөтөлбөр”-т тус тус хамруулахаар төслийг ХХҮГ-т хүргүүлснээс 1 иргэний төсөл дэмжигдэж 3000000 төгрөгийн санхүүжилт олгохоор боллоо.	70
ДӨРӨВ.ХҮНС ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН, ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ХҮРЭЭНД				
Мал аж ахуй,газар тариаланг хөгжүүлэх				
1	4.1.4. Бэлчээрийн ашиглалт хамгаалалтыг сайжруулан, бэлчээрийн менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж,үр дүнг	-Төлөвлөгөө гарсан байна. -Зохион байгуулсан ажлын тоо	Сумын ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн 2018 оны 17 тоот тогтоолоор бэлчээрийн менежментийн төлөвлөгөөг батлуулан, хэрэгжүүлж, бэлчээр ашиглалтын журмыг батлуулан малчид, иргэдэд сурталчлан мөрдүүлж байна. Бэлчээрийн менежментийг сайжруулах Ногоон алт төслийг хэрэгжүүлэхээр	70

	тооцно.		Аймгийн засаг даргатай гэрээ байгуулж, сумын Засаг даргын захирамжаар ажлын хэсэг томилогдон ажиллаж байна. Төлөвлөгөөний дагуу малчин өрхийн анхдугаар судалгааг 545 өрхөөс авлаа. Хөтөлбөрийн хүрээнд “Бэлчээрийн менежмент-Малын эрүүл мэнд” төслийн хүрээнд / БАХ/ бэлчээр ашиглалтын холбоо 4 байгуулагдан, дундын сан бүхий 1 үйл ажиллагаа явуулж байна.	
2	4.1.5. Хөдөөгийн багт жил бүр гүний болон гар худаг засварлах буюу шинээр гаргаж, бэлчээрийн усан хангамжийг нэмэгдүүлнэ.	/гарсан, засварласан худгийн тооны өсөлт	ОНХС-ийн санхүүжилтээр энгийн уурхайн 8 худгийг 12 сая төг-өөр засварлах, эрчимжсэн МАА бүс болох Наран багийн төвд инженерийн хийцтэй 1, Урд хунхарт 1, бүгд гүн өрмийн 2 худаг гаргуулахаар шийдвэрлүүлээ.	70
3	4.1.6. Орон нутгийн эрс тэс уур амьсгалд дасан зохицсон цөм сүрэг бүрдүүлж, сүргийн бүтцийг оновчтой болгон, малын тоог чанарт шилжүүлж, ашиг шим, хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.	- 2000 хээлтэгч, хээлтүүлэгч малыг хамруулах. - Ялгах хээлтүүлэгчийн тоо өссөн байх.	Хөдөөгийн 4 багийн хонин сүргийн хээлтүүлэгч, хээлтэгч 8000 хонинд ангилалт хийлээ. Далай багт малчны 2 суурьт 103 хуц ухныг ялган суурилж, зоо мал эмнэлгийн үзлэг, тарилга, туулгалтанд хамрууллаа.	100
4	4.1.12. Гахай, шувууны туслах аж ахуйг хөгжүүлэх санаачлагыг дэмжиж, туслах аж ахуйг нэг байршилд төвлөрүүлнэ.	Зөвшөөрөгдсөн суурьшлын бүсэд туслах аж ахуйг СХС-аас дэмжин хөгжүүлсэн байна.	Гахайны аж ахуйн төслийг СХС-аас 30 сая төгрөгөөр дэмжиж, зээлийг олгоход бэлэн болоод байна. 2017 онд 1, 2018 онд 1, нийт гахайн 2 аж ахуйг Буянт хороололд төвлөрүүлэн байршуулаад байна.	100
5	4.1.13. Нутгийн шилмэл болон гойд ашиг шимт малын өсгөх, сумын брэнд омог, хэвшлийн малтай болох хөтөлбөр боловсруулж батлуулан, хэрэгжүүлнэ.	- Омгийн арга зүйг батлагдсан байх - хониноос махны дээж, арьсны дээж авах	МАА-н Эрдэм шинжилгээний хүрээлэнгийн мал аж ахуйн эрдмийн зөвлөл болон их эрдмийн зөвлөлийн хурлаар “Сайнцагаан” хонины ашиг шим биологийн зарим үзүүлэлтийн судалгааны арга зүйг хэлэлцүүлж батлууллаа. Хаврын тандалт судалгаа шинжилгээний ажил хийгдлээ. Далай багийн 12 малчин өрхөөс 12 хонины арьс, махны дээжийг авч лабораторид хүргүүлээ.	100
6	4.1.14 Мал эмнэлгийн үйлчилгээний чанар, хүртээмж, үр нөлөөг сайжруулж, төр хувийн хэвшлийн хамтын ажиллагааг нэмэгдүүлнэ.	- ажлын гүйцэтгэлээр	Тус суманд мал эмнэлгийн нэгж шинээр 1 байгуулагдлаа. Шөвөг яраас урьдчилан сэргийлэх тарилгыг Мал эмнэлгийн 4 нэгжийн эмч нартай хамтран, 386 өрхийн 34738 ишгэнд хийлээ Хороо бууцны ойролцоо газарт “Ирээдүй” мал эмнэлгийн нэгж Наран, Үйзэн багийн 521 м/кв талбайг ариутгал халдваргүйжүүлэх ажлыг гүйцэтгэлээ.	70
7	4.1.15 Малын гоц халдварт, халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, бруцеллёз өвчинтэй тэмцэх арга хэмжээг тогтмол зохион байгуулна.	- Вакцинжуулалт хийгдсэн байна. - Сургалт, сурталчилгааны тоо	Сумын засаг даргын 2 удаагийн захирамжаар Мал эмнэлгийн 4 нэгж, гэрээгээр 1 нэгжийн эмч ажлын хэсэг, хөдөөгийн багийн засаг дарга нарын хяналтанд малын гоц халдварт шүлхий өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх вакциныг нийт 9 багийн 129371 хонь, 132175 ямаа, тэмээ-468, үхэр-5534, гахай-51-ийг хамруулан тарилаа. Багийн ИНХурлаар 2 удаа болон малчдад төрийн үйлчилгээг хүргэхдээ /баг бүрт 4 удаа явсан / малын өвчний одоогийн байдал болон сонин, хэвлэл мэдээллээр тогтмол урьдчилан сэргийлэх мэдээллийг хүргэлээ	100
4.2. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, хүнс худалдааны салбарын өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэх				

8	4.2.3. Нийтийн хоол, зочид буудлын үйлчилгээний стандарт, шаардлагын хэрэгжилтэнд хяналт тавина	-Дэмжлэг үзүүлсэн байна Ажилчдын мэдлэг ур чадвар сайжирна.	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн сарын аяны хүрээнд “Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг эрхэмлэе” сэдэвт сургалтыг зохион байгуулж хоол үйлдвэрлэл үйлчилгээний салбарын 28 ажилтан хамрагдлаа. Сум хөгжүүлэх сангаас Оргил бэйкери, Наран зоогийн газарт 29,3 сая төгрөгний зээлийг олгохоор шийдвэрлэлээ.	70
9	4.2.6. Үйлдвэрлэлээ өргөжүүлэн, бүтээгдэхүүнээ гадаад, дотоодын зах зээлд нийлүүлж байгаа үйлдвэрлэгчдийг дэмжинэ	Дэмжлэг үзүүлсэн байна. -ажлын байрны тоо нэмэгдэнэ	Эхний 5 сарын байдлаар 44 иргэн хуулийн этгээдээс 1.057 сая төгрөгийн төслийг хүлээн авч төсөл сонгон шалгаруулах орон тооны бус зөвлөлийн хурлаар хэлэлцээд СХС-аас 24 иргэнд зээл олгохоор шийдвэрлэлээ “Ногоон бум” хоршооны ирүүлсэн хүлэмжийн болон өвлийн нарлаг хүлэмжийн аж ахуйг СХС-аас 30 сая төгрөгөөр дэмжээд байна. Ингэснээр хүнсний ногоо тариалалтын тоо нэмэгдэнэ.	70
10	4.2.7. Малын гаралтай түүхий эд мах, махан бүтээгдэхүүн, сүү сүүн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг дэмжиж ажиллана.	-дэмжсэн үйлдвэрлэлийн, иргэдийн тоо	Мах хатаах борцлох чиглэлээр 2 ААН-ээс ирсэн төслийг судлан 56 сая төгрөгөөр дэмжиж зээл олгоход бэлэн боллоо. Сүүний чиглэлийн үнээний 3 фермерийн аж ахуйн үйл ажиллагааг цаашид тогтвортой ажиллуулах зорилгоор 30 сая төгрөгөөр дэмжиж зээлийг олгоход бэлэн боллоо.	70
11	4.2.15 Иргэдийн санал санаачлага оролцоотойгоор шинээр 6 жижиг дунд үйлдвэр байгуулна	-Дэмжлэг үзүүлсэн байна.	Шинээр мах борцлох хатаах 2, төмөр, модон эдлэлийн 4, гахай, тахианы 1:1 аж ахуйг тус тус дэмжлээ.	70
12	4.2.16.Үйлдвэрлэл ,үйлчилгээ, нөхөрлөл, хоршоо, ЖДҮйлдвэрлэл байгуулах иргэдийн санаачлагыг дэмжин хөнгөлөлттэй зээл олгон, ажлын байрыг нэмэгдүүлж ,ажилгүйдлийн түвшинг 0.2-оос доошгүй хувиар бууруулна.	-Үйл ажиллагааны тоо -Гарсан шийдвэр	СХС-ийн тэргүүлэх чиглэлд багтсан 38 иргэн хуулийн этгээдээс 1 057 000 төгрөгийн хүсэлтийг хүлээн авч төсөл сонгон шалгаруулах орон тооны бус зөвлөлийн хурлаар хэлэлцэн 24 төслийг баталж,засаг даргын захирамж гарлаа.	70

ТАВ.БАЙГАЛЬ ОРЧИН,ГАЗАР, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ, УУЛ УУРХАЙН ХҮРЭЭНД

Зорилго:Байгалийн нөөцийг зохистой ашиглаж,байгаль хамгаалах,нөхөн сэргээх,аялал жуулчлал,уул уурхайгаас орон нутагт орох орлогын хэмжээг нэмэгдүүлнэ.

5.1.Байгаль орчныг хамгаалах

1	5.1.2. Хотын төвд шинээр цэцэрлэгт хүрээлэн байгуулах, өргөтгөн ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлнэ.	- шинээр бий болсон ногоон байгууламжийн тоо	Хот тохижуулах ОНӨААТҮГ 1га, бусад ААНэгж , байгууллага 1га газар мод тариалж, харьяа сургууль, цэцэрлэгүүд мод тарих өдрөөр 802 ширхэг мод тариалж ногоон байгууламжаа нэмэгдүүллээ. Хот тохижуулах ОНӨААТГазар Арвижих төгөл болон хотын төвийн ногоон байгууламжийн усалгаа арчилгааны ажлыг тогтмол хийж байна.	100
2	5.1.8. Малчдын эзэмшиж байгаа өвөлжөө, хаваржааны доорх газрыг гэрчилгээжүүлэх ажлыг үргэлжлүүлнэ.	Эзэмшил газар нэмэгдэнэ	БИНХ-ийн саналыг үндэслэн 15 малчин иргэнд өвөлжөө, хаваржааных нь доорх 7,5 га газрыг эзэмшүүлж, гэрээ байгуулан гэрчилгээ олголоо.	100

3	5.1.9. Сумын газар зохион байгуулалтыг сайжруулж, иргэдийн хүсэлтийн дагуу иргэн бүрт газар өмчлүүлэх ажлыг үргэлжлүүлнэ	Газар өмчилсэн иргэдийн тоо 8 хувиар нэмэгдэнэ.	Монгол улсын иргэнд газар өмчлүүлэх тухай хуулийн дагуу 5 сарын байдлаар сумын хэмжээнд 1003 иргэнд 83,2 га газрыг аймгийн Засаг даргын захирамжаар өмчлүүллээ. Газар өмчлөлийн явц 51,3 хувьтай байна. Мөн үетэй харьцуулахад 65,2%-иар нэмэгдлээ.	100
5.3.Ашигт малтмал,уул уурхайн хяналтыг сайжруулах				
4	5.1.12. Хотын хогийн менежментийг сайжруулна	-хогийн савны тоо	“Турван дэлгэр” ХХК-аас 22.495.000 төгрөгөөр зөөврийн хогийн бункерыг хүлээн авч зохих газар нь байршууллаа.	5 100
5	5.3.2. Сумын нутаг дэвсгэрт байгаа элс, хайрга олборлолтын хяналтыг сайжруулж, татварын орлогыг бүрдүүлэхэд анхаарч ажиллана	Зөрчил буурна.	Хагас жилийн байдлаар Түгээмэл тархацтай байгалийн баялаг тээвэрлэх 1 жилийн гэрээг Арвижих багийн иргэн Б.Дагвадоржтой байгууллаа. Хайрга ашиглах гэрээг ТЕВА ХХК-тай байгууллаа. Гарсан зөрчилгүй байна. Эргүүл, хяналтыг 7 хоногт 2-3 удаа тогтмол хийлээ. Зөрчил гараагүй байна. Орлого 6060,0 төгрөг төвлөрүүлж, биелэлт 106.3 % байна.	70
ЗУРГАА.БҮТЭЭН БАЙГУУЛАЛТ,ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ХҮРЭЭНД <i>Зорилго: Улсын болон орон нутгийн хөрөнгө оруулалтыг сумын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөнд тулгуурлан нэмэгдүүлж, бүтээн байгуулалтыг өрнүүлнэ.</i>				
6.2.Барилга, хот байгуулалтыг шинээр нэмэгдүүлж, тохижилтыг сайжруулах				
1	6.2.10. Замын сангийн хөрөнгөөр аймгийн төвд шинээр зам барих, засварлах, явган хүний зам талбай байгуулна.	-зам баригдсан байх	Хүүхдийн паркаас МТ шатахуун түгээх станц хүртэлх явган хүний зам Гүйцэтгэгч байгууллага: "Мандал шилтгээн" ХХК, Зураг төсөл зохиогч байгууллага: "ХБХДТ" ХХКомпани, ажлын явц: 50% Замын ажилд захиалагчийн хяналт гүйцэтгэлээ. Авто замын гарц цутгах, замын хашлага суулгах ажлууд хийгдэж байна. Явган хүний замын трасст орсон айлын хашааг татуулах, цахилгаан болон холбооны шонг зөөлгөх талаар холбогдох байгууллагуудтай нь хамтран шийдвэрлүүлээ.	70
2	6.2.11. Гэр хорооллын гудамжуудыг цэгцлэх, хөндлөн гарц гаргаж, хашааг жигдрүүлэх, тохижуулах арга хэмжээг иргэдийн оролцоотойгоор хэрэгжүүлнэ	-10-аас доошгүй гудамжийг жигдрүүлсэн байна. Баг бүрт судалгаа хийгдэж, гарц гарсан байна	“Эрүүл хот” сумын дэд хөтөлбөрийн хүрээнд баг тус бүр 2 гудамжийг жишиг байдлаар тохижуулах ажил эхлэх шатандаа явагдаж байна. /Айраг багийн 1,2-р гудамж, Мандал багийн 1,2-р гудамж, Нарлаг багийн 1, Найрамдлын өндөрлөг, Арвижих багийн зоог-1, Арвижих-4-р гудамж, Боржигон багийн 9,10 –р гудамж/-ийг жигдрүүлэхээр төлөвлөн иргэдийн оролцоотой хийгдэж байна. Иргэдийн хэрэгцээ шаардлагад тулгуурлан Айраг баг 1, Арвижих баг 2 гудамжны гарцыг тус тус гаргалаа.	70
3	6.2.12. Гэрэлтэй Мандалговь”, “Ногоон Мандалговь” ,Шинэ гудамж” төслүүдийг хэрэгжүүлнэ	-Ногоон байгууламжийг хайсжуулсан байх -нэмэгдсэн гэрэлтүүлгийн тоо	Сумын ОНХСангийн 36,4 сая төгрөгний хөрөнгөөр аймгийн төвд байрлах “Мангасын ам” тоглоомын талбайг шинээр тохижуулж, орчин үеийн тоглоомын талбайг аймгийн баяр наадмаас өмнө ашиглалтанд оруулахаар ажиллаж байна. Уг ажлыг хэрэгжүүлэх хүрээнд зураг, төсвийг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэх, үнэлгээний хороог байгуулах зэрэг бэлтгэл ажлыг хангаж байна.Аймгийн төвийн ногоон байгууламжийг хайсжуулах ажлын гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулж,гэрээ байгуулаад байна. Арвижих багийн Буянт гүүрнээс МТ-ШТСтанц хүртэлх гадна гэрэлтүүлгийг “Анарзонь” ХХКомпани гүйцэтгэлээ.	70

**ХЯНАСАН : СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
НЭГТГЭСЭН: ЗДТГАЗРЫН ДАРГА**

**Р.МӨНХТОГТОХ
Б.ОЮУНЧИМЭГ**